

KAS ME OSKAME SENI TEHTUD ROHEPÖÖRDE VIGADEST ÕPPIDA?

VKG keskkonnapäev
Tallinn, 9.september 2026

AKADEMIK JAAK AAVIKSOO
KAKSUS OÜ

Mis on rohepööre?

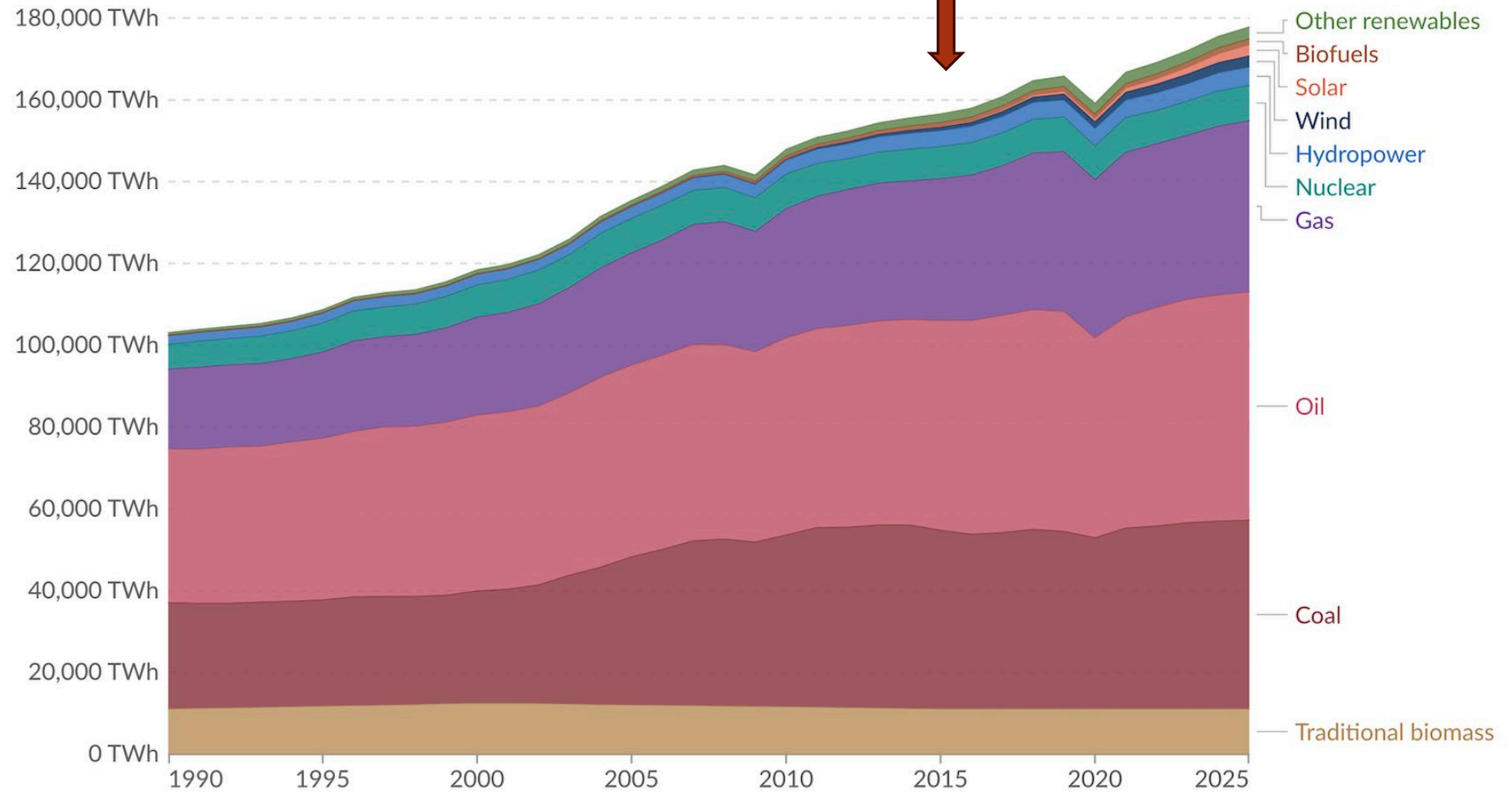
- Rohepööre on kliimasoojenemise peatamisele suunatud üleilmne poliitiline tegutsemisprogramm, mille eesmärk on majanduse dekarboniseerimine
- Net-zero sõnastati sihina Pariisis 2015.a. (COP21)
- Glasgow's (COP26) seati tähtajaks 2050.a.
- Rohepööre on oma loomult messianistlik, ehk maailmapäästmisel suunatud

Global primary energy use by source

Measured in terawatt-hours¹ of total energy supply².

Our World
in Data

Paris COP21

Keskkonnaprobleem on fundamentaalne väljakutse

- Tarbimine tähendab heitmeid ja heitmevaba majandus on võimatu
- Areng tähendab tarbimise kasvu ja kasv veelgi rohkem heitmeid

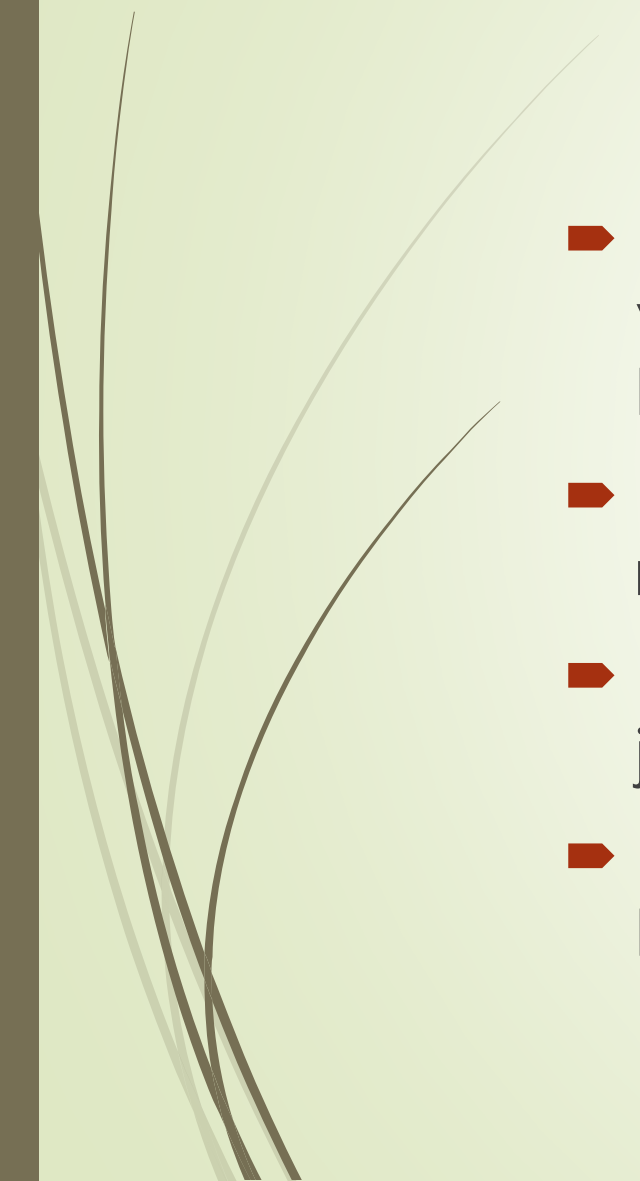

Õppetunnid 1, 2 ja 3

- Keskkonnaprobleemi tuleb lahendada mitte sümptomitest, vaid põhjustest lähtudes
- Keskkonnaprobleem on oma loomult nn vangi dilemma, mida ei saa lahendada vabatahtlikkuse alusel
- Kui sunnimehhanism puudub, peab lahendusmehhanism olema huvidel põhinev

Euroopa Liit ja Rohelepe (*Green Deal*)

-
- EL ühendas Rohepöörde eesmärgi majanduskasvu väljakutsega ja sätestas, et rohepööre hakkab kasvatama konkurentsivõimet
 - EL seadis eesmärgiks lahutada majanduskasv ressursikasutusest
 - EL seadis eesmärgiks, et rohepööre suurendaks võrdsust ja sidusust
 - Neid eesmärke loodeti saavutada heiteeesmärkide kehtestamisega seadustes ja avalike dotatsioonidega

Õppetunnid 4,5 ja 6

- Roheleppe peamised eesmärgid on oma loomult utopistlikud, puudub igasugune objektiivne mehhanism nende eesmärkide realiseerumiseks
- EL käsitus nn missioonipõhisest innovatsioonist on voluntaristlik, omaaegseLissaboni strateegia läbikukkumisest pole midagi õpitud
- Normatiivne (seaduse sunnil põhinev) innovatsioon ei ole elujõuline, sest seda ei suuda keegi kinni maksta

Eesti rohepööre

- Eesti on valinud EL rohepoliitika entusiastliku, püstitatud eesmärkidest ambitsioonikama elluviimise tee
- Eestis praktiliselt puudub rohepöörde meetmete majandusliku tasuvuse/kulukuse analüüs ja sellest tulenevalt ka majandusliku motivatsiooni kasutamine eesmärkide saavutamiseks
- Valdav on EL toetusmeetmete keskne lähenemine
- Kliimaseadus on ... kliimaseadus 🤔

Õppetunnid 7,8 ja 9

- Riiklik (rohe)poliitika peaks lähtuma rahvuslikest huvidest, mitte välistest ideoloogilistest sisenditest
- Kõik kavandatavad roheprogrammid peaksid olema majanduslikult põhjendatud
- Normatiivsete meetmete asemel tuleks rakendada turupõhiseid meetmeid

Kokkuvõtteks

- Keskkonnaprobleemid on Eestis ja üleilmselt süvenemas, neid ei saa lahendada entusiastlikult ja heauskselt
- Seismaks vastu soovimatutele arengutele tuleks keskenduda üksnes majanduslikult mõistlikele sammudele
- Ressursse tuleb säästa ja suunata eelkõige eelseisvate paratamatute muutustega toimetulekuks

AITÄH KUULAMAST JA KAASA
MÖTLEMÄST!